Vrijdag 17 Januari 1947 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No 5013

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus drukkerij, Conscientiesteeg 29. telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14 Oranjestad; tel. 38.

Auriol tijgt aan de arbeid

Dr. Leao Velloso steunpilaar van de Verenigde Landen sterft

Ontwapening nog niet mogelijk

AURIOL VANGT DE ARBEID AAN.

Uit bronnen, die goed contact hebben met Auriol, weet men te berichten, dat hij alles in het werk stelt, om Leon Blum te bewegen de post van kabinetsformateur aan te nemen. Auriol begon onmiddellijk de partijen te polsen of zij een nieuw cabinet Blum acceptabel achten. Hij zal confereren met de leiders van de communisten Duchlos en Thorez. Sommigen communisten lieten uitkomen, dat de communisten wel willen samenwerken met een cabinet Blum doch alleen op deze voorwaarde, dat zij het ministerie van buitenlandse zaken krijgen.

Blum zal niet erg verlangend zijn naar het premierschap, hij is nu reeds vier en zeventig jaar oud en bovendien laat zijn gezondheid te wensen over. (Parijs, (AP) 17.1).

DE VERKIEZING VAN AURIOL.

Vincent Auriol, de socialistische leider van 62 jaar, werd tot President gekozen van de Vierde Franse Republiek. Zijn verkiezing had plaats in de Wenercongres-zaal van het paleis van Versailles. De onofficiele telling wees uit dat Auriol 452 stemmen verwierf, Auguste de Champetier, de candidaat van de M.R.P. kreeg er 242 en Jules de Gasser, radicaal-socialist, 122. Michel Clemenceau, zoon van de vroegere premier kreeg 60 stemmen. Jacques Duclos, Vice-voorzitter van de Assemblee deelde de uitslag van de verkiezing mede, waarop de linkse partijen en die van het centrum een krachtig applaus uitbrachten.

Duclos deelde mede dat Auriol uit een totaal van 883, beslag legde op 452 stemmen.

Op Auriol werd algemeen beschouwd als de vredemaker tussen de afgevaardigden van de linkse en rechtse partijen. Na een politieke carriere van 32 jaren heeft hij thans het hoogtepunt bereikt. Zijn persoonlijkheid is minder opvallend dan die van de Gaulle of Blum. Vooral in zijn rol van voorzitter van de Nationale Assemblee werd hij over het algemeen beschouwd als een man die boven de partijen staat. (Versailles, (AP) 16.1.47).

.. LEAO VELLOSO STERFT .. PLOTSELING.

Pedro Leao Velloso, voorzitter van de Brazilaanse afvaardiging bij de Organisatie der Verenigde Landen, overleed plotseling te New York. Hij was enige tijd ziek geweest maar werd uit het hospitaal ontslagen, daar hij hersteld scheen te zijn van de hevige kou dit hij gevat had. Velloso, die vroeger minister van Buitenlandse zaken was had de titel van Ambassadeur. Hij was pas zestig jaar geworden en was 35 jaar in diplomatieke dienst geweest. Hij was het hoofd van de Braziliaanse afvaardiging op de conferenties van Mexico. San Francisco en van de V.L.O. De voorzitter van de Chinese afvaardiging in de Veiligheidsraad zeide tot de correspondenten, dat zijn overlijden door allen als een persoonlijk verlies wordt beschouwd. Hij was een van de meest beminde gedelegeerden.

Zijn kantoor was de vergaderplaats van de Latijns-Amerikaanse gedelegeerden.

Zijn redevoeringen in de V.L.O. waren hoewel kort altijd een welkome verkwikking vanwege zijn voorkomendheid. Hoewel er voorbereidingen werden getroffen voor zijn begrafenis, is het toch mogelijk dat zijn stoffelijk overschot naar Brazilië wordt vervoerd. (New York, (AP), 16.1.47).

DR. P. LEAO VELLOSO †.

LOF VOOR VELLOSO.

De senator Alexander Wiley republikein, pracht hulde aan de nagedachtenis van Velloso als een man die de wereld vrede goed gediend heeft.

Hij prees Dr. Velloso als een man die hard gewerkt heeft voor de interamerikaanse gedachte en veel gedaan heeft voor het werk van de Verenigde Landen. (Washington, (AP) 17.1).

ONTWAPENING.

Officiële personen uit de kringen van de Verenigde Landen organisatie lieten uitkomen, dat het werk van de Verenigde landen in zake ontwapening niet het werk is van dagen doch van jaren en het zal wel niet goed mogelijk zijn ontwapening in te voeren, vóórdat men kan beschikken over een internationaal leger. De taak is volgens hen „kolosaal en ingewikkeld".

Men komt vandaag bijeen, doch er zal niet veel behandeld worden in verband met de dood van Dr. Velloso. (Lake Success, (AP) 17.1).

INTERNATIONALE VOETBALWEDSTRIJD TE MADRID.

De wedstrijd tussen het Argentijnse elftal „San Lorenzo" en een combinatie van Madrid eindigde in een 6 — 1 overwinning voor de Argentijnen. Ongeveer een half uur na het begin van de wedstrijd maakte de Argentijnse midvoor Pontoni met een schitterend schot, op een afstand van 6 meters, het tweede doelpunt, 4 minuten nadat de spaanse keeper voor de eerste maal was gepasseerd na een hevige druk door de Argentijnen. De rust ging met 2 — 0. De Argentijnen maakten niet alleen gebruik van het klassieke „shortpassing" doch verplaatsen de bal ook over lange afstanden. Het Spaanse elftal bleek niet tegen hun opgewassen te zijn en nadat er iets meer dan een kwartier in de tweede helft gespeeld was werden er wederom twee doelpunten gemaakt, waarvan één als gevolg van een straf schop. Het gelukte de Spaanse voorhoede een tegenpunt te maken waarna Argentinie echter nog een zesde doelpunt maakte.

De wedstrijd werd door 55.000 personen bijgewoond. (Madrid, (AP) 16.1.74).

ZAL PRINSES ELISABETH ZICH VERLOVEN?

Een welingelichte ambtenaar bevestigde, dat Prinses Elisabeth „op zeer goede voet" is met Prins Philip van Griekenland. Hij zeide, dat de bekendmaking van een verloving, zeker tot een debat in het Lagerhuis zou leiden, omdat het publiek van mening verschilt over de raadzaamheid van een huwelijk met den Grieksen Prins (Londen, (AP) 16.1.47).

GASPERI THUIS.

De ministerpresident van Italië landde veilig op het vliegveld Ciampiono om 8.15 uur hedenmorgen. (Rome, (AP) 17.1).

SIR JOHN SHAW GOUVERNEUR VAN TRINIDAD.

Sir John Shaw, nam op een audientie bij King George, officieel zijn benoeming tot Gouverneur van Trinidad aan. Sir John was vroeger het hoofd van de Britse administratie in Palestina. Hij vertrekt in Maart of April naar Trinidad om zijn nieuwe post te aanvaarden. (Londen, (AP) 16.1.

.ARGENTINIë ZAL ITALIë .. HELPEN.

Oscar Ivanissevich, de Argentijnse ambassadeur in Washington zeide, dat Argentinië Italië zal helpen zoveel zij kan. Zijn belofte was het antwoord op een vraag om graanverschepingen voor Italië, die door Pietro Campilli, de Italiaanse minister van Handel gesteld werd. Campilli sprak met Ivanissevich voor hij samen met de Gasperi naar Rome vertrok. (Washington, (AP).

LONDENSE STAKING GEEINDIGD.

De afgevaardigden van de stakende Londense truckrijders vergaderen in de namiddag gedurende de 40 minuten. De eerste stakers die naar buiten kwamen deelden mede, dat zij Zaterdag het werk zouden hervatten. Later kondigden de leiders van de „Transport and General Workers Union" officieel af, dat de staking geeindigd was en dat de chauffeurs Zaterdag weer zouden werken. Onofficieel wordt aangenomen dat de eisen van de stakers voor een 44-urige werkweek en betaling van overuren, boven de 8 uren per dag, door de werkgevers werden ingewilligd. (Londen, (AP) 16.1.47).

BLUM LACHT.

Blum ging niet mede met den President Auriol naar het graf van den onbekenden soldaat en wilde geen antwoord geven op vragen, doch lachte slechts...... (Parijs, (AP) 17.1).

DE GASPERI MAAKT BEKEND.

De Gasperi maakte bekend, dat hij veel telegrammen uit Zuid-Amerika ontving, toen hij in de Verenigde Staten verbleef. Hij bracht zijn dank over aan de Zuidamerikaanse Republieken (Rome, (AP) 17.1).

ENGELAND IS VERHEUGD.

Een zegsman van Buitenlandse Zaken verklaarde, dat men de benoeming van Auriol verwelkomde. In een persconferentie wees men op zijn dappere houding in de moeilijke periode (Londen, (AP) 17.1).

SPOEDIG CABINETSFORMATIE IN FRANKRIJK.

Vincent Auriol, de nieuwe socialistische president van Frankrijk voorspelde, dat hij erin zal slagen binnen drie dagen een cabinet gereed te hebben.

Auriol's eerste taak zal zijn een Premier bij te noemen en zijn keus zal waarschijnlijk vallen op Leon Blum ,wiens prestige door de besprekingen in Londen sterk is vooruitgegaan. Enkele uren na de verkiezing van Auriol trad Blum af als Voorlopig President, Premier en Minister van Buitenlandse zaken. Morgen zal Auriol besprekingen houden met de communistische leiders Duclos en Thorez. Zijn opvolger in de Assemblee zal door een nieuwe stemming bepaald moeten worden. Over het algemeen is men van mening dat Herriot door de zelfde fracties zal worden gesteund als Auriol. (Parijs, (AP) 16.1.47).

het nieuws van vandaag

Het nieuws van vandaag is eigenlijk het nieuws van gisteren; het gaat nog over de verkiezing van Auriol tot president van Frankrijk. De man is reeds met zijn werk begonnen, doch Blum is ook al ziek, net als Byrnes, hij was ook reeds besloten zich uit de politiek terug te trekken, toen men hem opriep, om toch nog een cabinet voor een maandje te maken. Dat was voor Blum niet zo moeilijk; hij is immers een figuur uit de derde republiek en daar had men heel veel Ministeries, die het niet ééns een maand uithielden; er was zelfs een Ministerie, dat de zon nooit heeft zien ondergaan. Nu moet men de zaak formeel aanpakken, wil het alles geen repetitie zijn van de derde republiek-politiek. Het zal niet gemakkelijk gaan, de communisten werden iets soepeler, daar zij nu wel mede zouden willen doen met een nieuw cabinet Blum, doch zij eisen voor zich het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Waarom zij nu niet meer, gelijk de vorige maand, het Ministerie van Oorlog willen hebben, ontgaat ons inzicht in de politiek!!?

Velloso is gestorven, een man die volgens de berichten die nu loskomen, een man van grote betekenis was voor de opbouw van het instituut van de Verenigde Landen. Het is een gevoelig verlies voor de wereld, zegt men in Noord- en Zuid-Amerika; deze Braziliaan deed prachtig werk. In Venezuela sprak men van zijn „brillantisima actuación politica". Niet slechts voor de opbouw van het werk van de Verenigde Landen, doch ook voor de vrede onder de broeders in Noord- en Zuid-Amerika moet hij grote verdiensten hebben; hoe jammer dan dat de dood hem wegnam. We kunnen het werk van de Verenigde Landen zien als een werk, dat nog jong is, de organisatie is klaar gemaakt daar in San Francisco, maar het moet groeien en werkelijk leven. We kennen het harde oordeel van dien bisschop in Amerika, den bisschop van San Diego, die maar liever zou zien, dat de Verenigde Staten hun diplomaten van heel die instelling terugriepen. Deze bisschop vond de basis niet goed; we hebben zijn rede gelezen; hij zegt daar letterlijk — het was in de tijd van Kerstmis, dat hij er over sprak —: „Wanneer Jozef met Maria zou komen aankloppen bij de Verenigde Landen om een onderdak, zou men hem van de deur wegjagen en het zou alle mensen van Bethlehem geen plaats voor hem en de Heilige Maagd willen afstaan." Men heeft door de AP-telegrammen van deze preek een hele politieke affaire gemaakt. Hoe zwak de Verenigde Landen in werkelijkheid echter zijn, blijkt vandaag duidelijk uit het telegram, dat handelt over de ontwapening, waarin men laat uitkomen, dat het nog wel jaren kan duren, vóórdat men tot ontwapening kan overgaan, immers dat moet men eerst een eigen internationaal leger hebben. Aneta bevestigt vandaag, dat Frankrijk en Engeland het eens werden door de visite van Blum; ook geeft men wat over het bezoek van de parlementaire commissie in Suriname, waar we gisteren reeds over spraken (ingelicht door een particulier correspondent); de heren komen volgende week Zaterdag op Hato aan.

Vierde Republiek kreeg een President

We twijfelen er geen ogenblik aan, dat men de vierde republiek heel enthousiast en ook zeer idealistisch heeft opgezet, doch de keuze van de eerste president heeft laten zien, hoe het leven niet zo idealistisch, doch men moet geven en nemen. Men koos de man die men reeds vroeger het vertrouwen kreeg van de kamer, toen men maar niet klaar kon komen, om een voorzitter te kiezen voor de kamer, en ook nu weer enkele dagen terug kreeg hij de stemmen die nodig zijn om voorzitter te zijn van dat instituut. Hij was het, die tenslotte Leon Blum wist te bewegen om Frankrijk uit de impasse te halen en tenminste voor een maandje een ministerie te gaan vormen.

Bij de laatste verkiezing tot voorzitter van de kamer kreeg hij 294 stemmen, terwijl de financiele expert van de M.R.P. er 194 kreeg en de linkse Claudius Petit 75. Erg enthousiast zal men ook niet geweest zijn over de woorden van de Gaulle bij de wieg van de vierde republiek uitgesproken, waarin deze vaderlandse held, zich de vrijheid veroorloofde in nog al sterke termen te gebruiken over de post van de president van Frankrijk in de vierde republiek, als een post waarin men niet veel te zeggen heeft en waarin hij de Gaulle zich meer gehaat zou kunnen maken door zijn machteloosheid als iemand ooit nog in Frankrijk gehaat geweest is sinds er een Napoleon heeft rondgelopen.

Auriol toonde echter begrip voor de zaak en hij had het vertrouwen ook al heeft hij nog maar net gehaald. Hoe weinig vriendschap er onder de leden van het parlement bestaat zal Auriol ook wel weten, toen in het begin van deze week, daar in het paleis Luxemburg de communist Marchel Cachin een speech stond te houden en begon te spreken over samenwerking stonden er meteen verschillende leden zowel van de rechtse partijen als van de linkse partijen op om de zaal te verlaten, ze bleven buiten staan wachten totdat hij uitgesproken was.

De communist Cachin mocht als oudste, de man is 77 jaar, die vergadering waarin men een voorzitter moest gaan kiezen, leiden en hij maakte natuurlijk van de gelegenheid gebruik om zijn communistisch gemoed eens flink te luchten. Hij sprak van de relaties met de mensen in Indo China, die men weer op moest vatten. Hij spark van de oorlogsbedreiging van Duitsland, die te veel van zijn industrie heeft overgehouden. Hij bezwoer de vergadering niet te hervallen in de fouten van 1919 toen men het oorlogsverlangen van Duitsland weer liet herboren worden.

Heel eigenaardig sprak hij niet van de geest van de Franse republiek, zodat men zich afvraag, hoe is het anders geworden? Is het alléén maar, dat de mensen van Frankrijk actiever aan de politiek mee wilden doen en het niet meer in handen willen laten van een stel beroepsdiplomaten, is het alléén maar om de katholieke massa, nu toch langzaam los komt van de verderfelijke geest, die door heel Frankrijk woei, dat het geloof nl. in de kerk moest blijven en de godsdienst het leven van de mens buiten, en zeker zijn politiek leven, omberoerd moet laten?

We zullen zien, het huis is nu opgebouwd en het heeft zijn baas.

Men kwam zelfs uit Afrika om te kiezen, belangstelling was er genoeg.

Nu begint het weer, zal Blum weer een cabinet mogen maken, doch nu voor wat langer als een maandje, hij deed het toch goed, en sloot zelfs nog een accoordje met Attlee?

VETORECHT.

De vertegenwoordiger van de Verenigde Staten in de Veiligheidsraad verklaarde gisteravond dat het gebruik van het vetorecht in de Veiligheidsraad de charter van de Verenigde Landen waardeloos zou maken (Chicago, (AP) 17.1).

Toekomst Nederlandse Taal in Indie

Men heeft het probleem van de taal eens een „emotioneel probleem" genoemd, immers men kan bijna niet over het probleem van de taal in een land spreken zonder op een of andere manier in vervoering te geraken.

In het bekende rapport Ellis wijdt men zeer uitvoerig uit over het probleem in Nederlands West. Men heeft er bijna niet op gereageerd tot nog toe, omdat waarschijnlijk deze commissie niet slechts een informatieve commissie was, doch een commissie met een politieke inslag. Nu de heetheid van de politiek er af is zal men wellicht het rapport nog eens ter hand nemen en ook stuiten op de quaestie, „hoe staat het met de Nederlandse taal in West Indië en hoe zal de toekomst van die taal zijn?" Men zal zich moeten afvragen wat is de taak van ons t.o.z. van die taal? En verder wat is de taak van de staat, het gouvernement t.o.z. van dat taal probleem hier in Nederlands West Indië?"

Het is niet om de gemoederen warm te laten lopen en onrust te verwekken, doch het probleem vond bij de leden van de commissie Ellis geen oplossing, de meningen van die heren liepen sterk uiteen, soms zien we zelfs drie meningen elkaar kruisen. Meningen ter oplossing bieden we daarom dit stuk aan over de Nederlandse taal in Nederlands Oost Indië.

De Indische bestuursambtenaar, die honderd jaar geleden officieel als zijn zienswijze deed kennen, dat het geven van onderwijs aan Inlanders door ons uit zelfbehoud behoort te worden vermeden, was misschien geen diepzinnig, maar wel een openhartig man. En hij was stellig geen eenzaamling, want velen deelden toentertijd en voor- en nadien deze beminnelijke overtuiging.

De bestuursambtenaar, dien wij bedoelen, mocht tevreden zijn: hij wist het hele bestuursapparaat — andere apparaten waren er toen nog niet — aan zijn zijde.

Maar, meende Minister Baud, één klein gokje moest men toch wagen: de zonen van Inlandse hoofden waren toekomstige controleurs over de gouvernementscultures en een weinigje meer kennis zou hen stellig geschikter voor hun werk maken. Als men door hun wat onderwijs te geven de exploitatie intensiever zou kunnen maken en daaraan niet meer zou besteden dan ƒ 25.000, was er veel gewonnen. Een handige zet zo op het oog, maar een die den duivel in huis haalde. Want daarmede was het onderwijs geïntroduceerd en men kwam er niet meer van af.

Tussen 1906 en 1920 kwam het Indische onderwijsstelsel tot stand op in wezen hetzelfde motief als voordien; door de openlegging van de Buitengewesten, de zeer snel toenemende activiteit van de pasopgerichte grote concerns en de daarmede gepaard gaande uitbouw van het bestuursapparaat kreeg men op korte termijn behoefte aan Inlandse lagere werkkrachten-met-een-zekere-scholing. Wat in eeuwen niet mogelijk geweest was, werd nu in vijftien jaar tot stand gebracht: ten behoeve van de Inlandse jeugd en van bestuur en bedrijf werd een aantal schooltypen geschapen met als gemeenzame karaktertrek, dat ze Westers onderwijs gaven en de Nederlandse taal, hetzij als leervak, hetzij als voertaal invoerden. Tevens werd in dezelfde periode de diepe scheiding gelegd tussen dit Westers onderwijs en het „Inlands onderwijs" op de desaschool, m.a.w. van den beginne werd dit Westers onderwijs met Nederlands gereserveerd voor zeer bepaalde groepen uit de Indonesische bevolking met name de hogere stand en de langzaam opkomende inheemse middenstand.

Het Nederlands kwam op de scholen voor zoons van „Inlandse hoofden" en op de kweekscholen en het bleek bovenmate aantrekkelijk te zijn. Het opende sedert lang vermoede maar nooit verwachte perspectieven. De weg naar het Westen voerde tot welstand, tot inschakeling in het Westerse bestuurs- en bedrijfsleven; de kennis van de Nederlandse taal schonk aanzien in de eigen omgeving en overbrugde enigermate de kloof tussen Inlanders en Europeanen; door die kennis kon men enigszins de ingeboren en aangekweekte schroom overwinnen tegenover den blanke. De Inlandse school der eerste klasse met een beetje Nederlands groeide uit tot de Hollands-Inlandse School met Nederlands als voertaal en met Nederlands personeel. Ze verschafte toegang tot de Mulo, tot de Algemene Middelbare School, tot de Hogeschool ten slotte. De H.I.S., paedagogisch een monster, werd dóór het Nederlands de opleiding, die door Indonesische ouders het meest voor hun kinderen werd begeerd. Immers het was een school met unieke beloften en toen het gouvernement door een van de vele crises niet bij machte bleek, er voldoend aantal van te openen, rezen de „wilde" H.I.S.-en als paddestoelen uit de grond en stroomden vol, nu ook met kinderen van ouders, die niet behoorden tot de selecte categorieën van aanzienlijken en bemiddelden.

Altijd was het gouvernement zuinig geweest met het Nederlands, het was nooit verder gegaan dan nodig was en werkte de algemene verbreiding van de Nederlandse taal tegen. Maar de drang was te sterk: de wilde scholen-met-Nederlands telden veel meer leerlingen dan die van het gouvernement. Het Nederlands was een magisch instrument, het verschafte alles wat men niet had. Kennis van Westerse wetenschap, van economie, van politiek werd door deze taal verkregen en door deze kennis vormde zich het denken en streven van de jeugd na 1906. Niet van de volksjeugd, want die stond buiten dit alles, maar van de jonge aanzienlijken en middenstanders, die in later jaren de nationale beweging begonnen en leidden. De nationale leiders in Indonesië zijn abiturienten van de enkele A.M.S.-en, die in 1919 zijn opgericht, van de Hogescholen, die na 1920 ontstonden en zij allen hebben hun vorming gekregen door middel van de Nederlandse taal en door hun leraren, die hun werk deden zonder ooit aan rassenwaan te lijden.

Door dit proces, door dit middel, door deze mensen werd de emancipatie wellicht niet veroorzaakt, maar wel in meerdere of mindere mate geleid en is tevens de mogelijkheid geschapen tot een nieuwe verhouding, een andere basis, maar een blijvende sa-

menwerking. Want van deze Westerse. Nederlandse basis komen de meeste leiders van de nationale beweging niet meer. En zij wensen dat ook niet.

Tegen deze achtergrond moet men, naar ik meen, de kansen voor de Nederlandse taal in het nieuwe Indonesië zien.

Voor het ogenblik is de positie verschillend in de Buitengewesten enerzijds en de Republiek anderzijds. Ter wille van het politieke doel verwerpt de Republiek het Nederlands. De Javanen die een meerderheid vormen, een eigen taal en de oudste en belangwekkendste cultuur bezitten van alle Indonesische volken zijn de eersten om van dit alles afstand te doen terwille van de eenheidstaal, de nationale taal, de bahasa Indonesia.

In de zg. Malinogebieden is dat anders. Het onafhankelijkheidsstreven is er even krachtig als op Java en Sumatra, maar de revolutionnaire gezindheid is er zwakker. Dit is niet te verwonderen: de biezondere plaats van Java in de nationale beweging is bepaald door historische factoren. Het gevolg hiervan is, dat men in de Buitengewesten t.o.v. het Nederlands de oude lijn niet alleen vasthoudt, maar er meer dan ooit aandringt op verbreiding van de Nederlandse taal. In dit opzicht is geen vergissing mogelijk: alle inspecterende ambtenaren, die Celebes, Borneo en de Grote Oost bereisden in de eerste helft van dit jaar komen met dezelfde berichten terug: men vraagt niet, men eist meer Nederlands, men acht dit de eerste plicht van Nederland in de nieuwe verhouding en is geneigd, het al of niet vervullen van die eis de toetssteen te doen zijn voor Nederlands goede wil. In de onderwijsplannen, die voor de Malinoconferentie ontworpen zijn, is met deze eis rekening gehouden.

Reeds vroeger wees men van Indonesische zijde stelselmatig elke poging af, het Indische onderwijs te „oriënteren", aan te passen aan 's lands gelegenheid. Men wilde geen autonoom maar een gedupliceerd Nederlands onderwijs, uitgaande van het denkbeeld, dat gelijkheid van onderwijs de beste waarborg zou blijken te zijn voor op de duur gelijke behandeling van hen, die dit onderwijs gevolgd hadden. Men begreep de argumenten van paedagogen en oriëntalisten, die pleitten voor een Indonesisch onderwijs van eigen karakter, maar waardeerde ze niet. En terecht. In de gegeven situatie moesten de sociale en politieke argumenten zwaarder wegen dan de opvoedkundige of psychologische. In de Buitengewesten nu volhardt men in deze houding en streeft men krachtiger dan ooit naar het Amsterdamse Peil.

Versta ik de tekenen goed, dan zullen de republikeinen op Java en Sumatra er naar streven, een eigen autonoom onderwijs tot stand te brengen en het moeizaam reiken naar een onderwijs naar Nederlandse trant gaan beschouwen als een koloniaal verschijnsel, dat zijn einde dient te vinden in het beëindigen van de koloniale status. Een eigen onderwijs, gegeven met de eigen taal als voertaal, zo mogelijk door het gehele stelsel van lager, middelbaar en hoger heen. Zo zijn de plannen, die zich gevormd hebben in het jaar van de strijd om de onafhankelijkheid. Maar ook zijn er aanwijzingen, dat die plannen hervormd zullen worden als de strijd ten einde is en men tijd en rust krijgt om de toestand beter te overzien en te overwegen. En dan zal het talenvraagstuk bij het onderwijs een van de kernen gaan vormen van het Indonesisch onderwijsbeleid.

Men zal allereerst moeten kiezen tussen eenheid van taal of eenheid in verscheidenheid. En dan komt het mij niet waarschijnlijk voor, dat de gebruikers der „grote talen": Javanen, Soendanezen, Madoerezen, om bij Java alleen te blijven van de eigen taal blijvend afstand zullen willen doen ten behoeve van het Indonesisch. Er zullen dan zoveel andere middelen zijn om de nationale eenheid te bevestigen, men zal tot het besef komen, dat er zoveel verloren zou gaan met het forceren van de ene nationale taal, dat men deze taal de functie zal gaan geven, die ze hebben kan en hebben móet: dat ze de taal zal zijn, die alle Indonesiërs kennen en verstaan en die bestaan kan naast de eigen talen: het Javaans, met Madoerees, het Soendaas.

Komt men tot deze oplossing, dan is het aanleren van nog een derde (Europese) taal bij het lager onderwijs uitgesloten en kan deze mogelijkheid, en voor een reeks van jaren zelfs noodzakelijkheid, eerst voor het middelbaar- en hoger onderwijs onder de ogen gezien worden.

Men zal dan staan voor de keuze tussen Nederlands of Engels, als leervak op de middelbare scholen. De diepe wortels, die het Nederlands geschoten heeft juist bij hen, die in deze de beslissing zullen moeten brengen èn het feit, dat in de Buitengewesten het Nederlands geaccepteerd is en verlangd wordt, zal dan naar mijn mening deze taal een betere kans geven dan het Engels. Ook op dit gebied is er goodwill en wederom zal er veel van afhankelijk zijn, of Nederland zich de goede vriend en partner zal tonen, die de Indonesiërs zo graag in dat land zouden zien.

Ook met betrekking tot de Nederlandse taal kunnen wij in het nieuwe Indonesië onze eigen positie' maken — of breken.

De la Court.

Kerkelijk leven Santa Maria

1847 — 1947

Reeds in 1918 had Mgr. Vuylsteke op Jandoret grond gekregen naar we menen van den heer J. S. Joubert (gestorven 8 April 1926).

Op 1 Nov. deed de pastoor van Sta. Maria pastoor Leo Hegelsom er de eerste H. Mis. Sinds dien ging men er iedere week de H. Mis lezen en op 1 Febr. werd de kapelaan van Sta. Maria pater Lebuinus Tolenaar benoemd tot eerste pastoor van Jandoret. In het begin was de bewoning voor de pastoor er wel heel primitief, later in het jaar 1938 kon Mgr. Verriet er een mooi nieuw kerkje inzegenen, toegewijd aan Onze Lieve Vrouw van Goede Raad. De kerk van Sta. Maria had een dochterkerk gekregen.

Nog meer verdeling waren noodzakelijk tussen Sta. Maria en Sta. Rosa moest er ook een nieuwe parochie komen. In het jaar 1929 kon Mgr. Vuylsteke een nieuwe parochie oprichten ter ere van Onze Lieve Vrouw van de berg Carmel, bij het plechtige lof van de opening in deze houten kerk werd de bisschop geassisteerd, door de pastoor van Sta. Maria pastoor Hegelsom en de pastoor van Sta. Rosa, pastoor Krugers, want uit de parochies van Sta. Maria en Sta. Rosa werd deze nieuwe parochie samengesteld.

De pastoor kreeg een permissie van den gouverneur en bij de mensen van de buurten, die onder de nieuwe parochie zouden vallen te collecteren.

In 1912 was er op Sta. Maria een nieuw schoolgebouw gekomen, de Zuster moesten echter wegens het groot aantal leerlingen ook haar behuizing voor de kinderen afstaan, zodat ze sliepen in de derde klas, doch gelukkig voor haar konden ze op 27 Febr.: eindelijk na zoveel jaren een eigen kloostertje betrekken. De Kapel werd door Mgr. Verriet in het jaar 1934 gewijd.

In het jaar 1923 telde de school 222 jongens en 301 meisjes, het was een zesjarige leerschool, maar men had toen ook reeds voor de meisjes de gelegenheid opengesteld om te leren naaien en knippen, terwijl er ook les was in hoedenvlechten. Dit werd vroeger veel gepropageerd opdat de vrouwen, daardoor ook een beetje zouden verdienen.

Op de Boca waren in dat jaar 12 jongens en 23 meisjes op school.

Een geschiedschrijver in Nederland klaagde eens, toen hij ook de geschiedenis van een parochie moest beschrijven, dat zijn geschiedenis slecht was uitgevallen, daar zijn geschiedenis meer de geschiedenis gaf van de kerk, dan wel van de gelovigen, we hebben getracht die fout niet te maken, doch om weer te geven, hoe het zielenleven van de mensen van Sta. Maria in die honderd jaar, die achter ons ligt rijker is geworden, daarvoor moet men het Boek des Levens openniet lezen.

slaan en daarin kunnen we nog

U kunt zich troosten, alles staat daarin opgetekend en dat boek gaat open op de jongste dag. De statistieken zouden U reeds veel van vooruitgang vertellen. We kunnen nog wel wijzen op het devotieleven, er is een biezondere devotie tot de H. Antonius, er is liefde voor de kerk, zoals blijkt bij de opkomst bij de jaarlijkse processie, die in de nieuwere tijd altijd buiten wordt gehouden. En men heeft er naast het meisjeskoor nog een apart mannenkoor, congregaties.

We kunnen wijzen op dankbaarheid, zo vierde men het eeuwfeest van de Zusters van Rozendaal in 1942 ook plechtig op Sta. Maria en een van de kinderen bedankte voor „allen, die eens kind geweest waren en ook voor de zondaren zelfs."

Zo ook blijf van het feest van het 75 jarig verblijf van de paters Dominicanen op Curaçao was er een aparte kinderhuldiging voor Mgr. Verriet en de pauselijke nuntius Mgr. Bertoli.

Over het leven van de Zusters kan men nog het een en ander vinden in haar tijdschriftje „Echo's uit de missiën," dat de laatste vijftien jaar verscheen.

Onder de actieve leiding van pater Irenaeus de Bruyn kwam er op Sta. Maria ook een club, waarin men de mensen tesamen roepen.

In 1931 werd de parochie van Sta. Maria weer kleiner, daar de parochie van de T. Theresia op Wishi werd opgericht. Tijdens de oorlog had men in de kampen op Hato een aparte legerkapel.

Een nieuwe jongensschool kwam juist gereed, modern van stijl.

De verschillende religieuse namen, dien men in de parochie van Sta. Maria kent zoals: Maria Magdalena, St. Jacob, San Domingo, Monte Carmelo, Santa Teresa, San Michiel, Paradijs en Bethlehem zullen wel niet allen van heel oude datum zijn.

We kennen op Curaçao geen dorpen (Mgr. Niewindt had gewild, dat men na 1863 daarmee zou beginnen) en zo is St. Maria ook geen dorp, er is geen kom, er is geen straat, de huizen staan overal verspreid. Dit geeft het nadeel, dat men allemaal ver van elkaar verwijderd woont, zodat ook nog in de moderne tijd verenigingsleven niet goed mogelijk schijnt.

Men heeft, of had, er een naaigroep, afdelingen van Katholieke partij en industriebond, jongenscongregatie. Stormvogelsclub, terwijl er ook een post is van het Wit Gele Kruis, terwijl het gouvernement er reeds jaren een vroedvrouw te werk stelde.

Ook was er nog een sportclub D.T.S.

De moderne tijd bracht verandering, in het jaar 1918 kreeg een vrouw nauwelijks 2 gulden voor een dozijn hoeden en daar moest ze een dag of tien over werken, nu rookt in de verte de Isla, en des avonds is er de vlam in de verte.

Pas in 1938 kwam de asphaltweg naar Hato, in 1944 de verbinding met Porta Isla, in 1945 een autobuslijn.

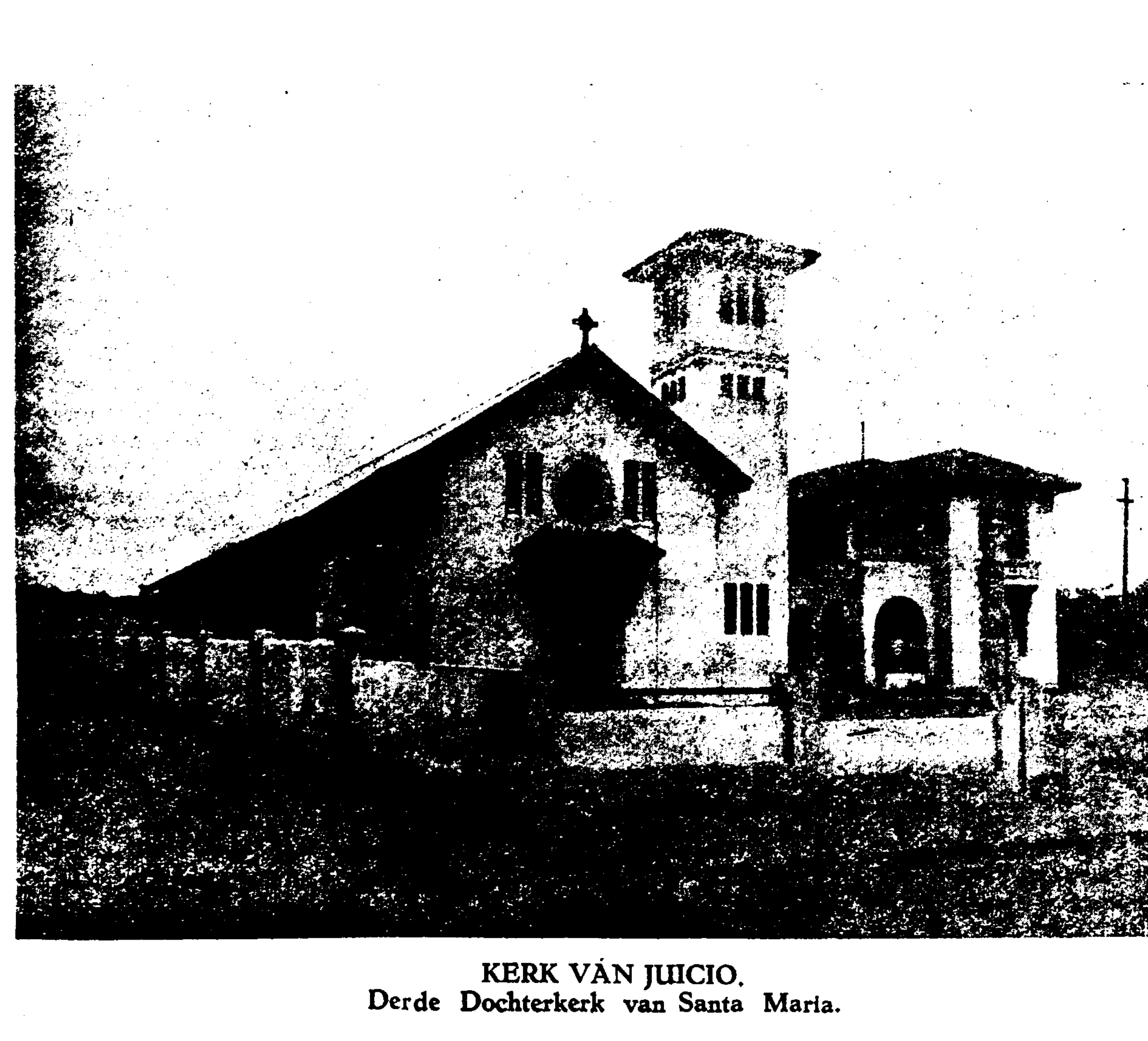
Op de begroting van 1939 stond een post voor een gemeentehuis op Sta. Maria. Meer dan dit alles is voor onze geschiedenis belangrijk, dat in het jaar 1936 een missie op Sta. Maria gepreekt werd, iets wat natuurlijk voor het geestelijk leven van die parochie van geweldige betekenis moet worden geacht.

Onder de boeken, die nog zijn overgebleven uit de bibliotheek van Mgr. Niewindt is er ook een leven van Paus Pius VII geschreven door een schrijver Artaud, daarin kon hij lezen van het grote verdriet van die Paus en ook van zijn vertrouwen op Maria die Paus Pius VII als „de hulp der Christenen" aan de wereld aanbood en een nieuw feest instelde voor de H. Maagd, juist onder die titel.

Het was een geweldige parochie, toen Mgr. Niewindt de grenzen trok de parochie zou lopen van Plantersrust tot de Kleine Berg, terwijl achter het Schottegat de grens bepaald werd met de parochie van St. Rosa, de parochie zou lopen tot de plantage Rooi Canarie.

Pastoor Smit heeft Mgr. Niewindt gevraagd om in zijn parochie een broederschap op te richten ter ere van de H. Maagd hulp der Christenen. Mgr. deed dit en verrijkt die broederschap met geestelijke gunsten en aflaten. Hoe het in de geschiedenis verder met deze Curaçaose broederschap gegaan is, is ons niet bekend.

Mgr. Niewindt gaf de mensen van Sta. Maria als hulp de H. Maagd. Zij heeft beschermd en geholpen, moge het zo blijven in steeds groter geestelijke rijkdom.

KERK VAN JUICIO.
Derde Dochterkerk van Santa Maria.

Waarschuwing.

De Ontvanger van Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Grond- en Gebruiksbelasting over 1946, dat het vierde gedeelte van genoemde belastingen invorderbaar is geworden op den 30n December 1946 en verzoekt hun, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen

Curaçao, 16 Januari 1947

De Ontvanger van Curaçao.

Waarschuwing.

De Ontvanger op Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Inkomstenbelasting dat ingevolge art 75 van P.B. 1944 no 147, voor of op den 15n Januari 1947 voldaan hadden moeten zijn definitieve aanslagen in de Inkomstenbelasting 1945 en voorloopige aanslagen in de Inkomstenbelasting 1946 gedagteekend voor 1 September 1946; voorts dat deze aanslagen thans invorderbaar zijn geworden en verzoekt hun, ieder voor zooveel hem betreft de betaling daarvan te zijnen kantore e doen

Curaçao, 16 Januari 1947

De Ontvanger van Curaçao.

OVERLEDEN:

Mej. CORDELIA E. LAMP

in de leeftijd van 76 jaren.

De teraardebestelling zal plaats vinden hedenmiddag om 4 uur.

Sterfhuis: Plantage Hertz — Santa Rosa.

Familie Lamp
„ Wellman-Lamp
„ Da Costa Gomez-Lamp
„ Schotborgh-D. C. Gomez
„ Walle-Da Costa Gomez

Cur: 17—1—47

Aangezien het ons onmogelijk is persoonlijk afscheid te nemen van de zeer velen, die ons bij ons werk ten behoeve van

„Het welvaartsplan Nederlandsche Antillen 1946"

behulpzaam zijn geweest, stellen wij het op prijs langs dezen weg onzen dank te betuigen voor de gulle medewerking, welke wij van zovelen hebben mogen ontvangen.

Curacao 16 Januari 1947

Prof. Ir. D. Dresden

Prof. Dr Ir. W. Goudriaan

Prof. Jac. van Ginneken

(Uit Jubileum Uitgave 1922—1947).

PRIESTER-APOSTEL. STICHTER DER KRUISVAARDERS VAN ST. JAN.

Uit dankbaarheid.

Prof Dr. Jac. van Ginneken, is een man der Voorzienigheid geweest. Naast zijn wetenschappelijke praestaties, die hem een Europese naam hebben bezorgd, had hij een open oog en hart voor de noden van deze voor een groot deel verheidenste tijd.

Met zienersblik heeft hij de gevaren van de moderne tijd doorzien; de noden die uit het hart van den modernen mens opschreien of daarin stil verborgen liggen, gepeild. En zijn echt apostolisch Priesterhart heeft deze noden aangevoeld.

„Hij had medelijden met de schare". En hij heeft gebeden en de God der barmhartigheden om verlichting gevraagd, ten einde de middelen te leren kennen, om in de noden te voorzien en de wereld te helpen redden.

Heel biezonder omvatte zijn apostolisch hart de kinderen. Het resultaat van deze gebeden en deze liefde was de stichting van de „Vrouwen van Nazareth" en van „De Kruisvaarders van St. Jan" — beide in het leven geroepen met geen ander doel, dan het moderne kind aan de gevaren van deze verheidenste tijd onttrekken en te redden voor God, voor de Kerk en de Maatschappij.

En hij heeft zijn apostolische Geest door middel van zijn bezielende leiding en begeesterende kracht weten te storten in ieder van zijn kinderen. In ieder van zijn kinderen heeft hij zijn rijk begaafde persoonlijkheid weten te vermenigvuldigen. Persoonlijk kennen wij de Kruisvaarders van St. Jan en hun werk. In hen waarderen wij hun apostolische Stichter. Op Curaçao wordt hun naam met ere genoemd en hun werk, dat door een volstrekt belangloze liefde voor het arme kind gedragen en bezield wordt, op zeer hoge prijs gesteld.

Getuige het grote aantal kinderen, dat zich jaarlijks komt aanbieden — geheel spontaan — kinderen van alle eilanden, om onder de leiding van de Kruisvaarders, gevormd te worden tot flinke, degelijke mannen — mannen van de arbeid — met liefde voor de arbeid, tevens mannen van plicht.

Getuige het feit, dat in de weinige jaren van hun verblijf op Curaçao, reeds vijf jongelui — kinderen uit het volk — zich hebben aangeboden om het uniform van de Kruisvaarders te dragen en te zamen met hen hun leven te wijden in toegewijde liefde aan de opvoeding en vorming onzer kinderen.

Getuige ook het feit, dat hun naam van sociale werkers in het Curaçaose gebiedsdeel, in de weinige jaren van hun verblijf aldaar, zo'n goede klank gekregen heeft, dat de Pauselijke Nuntius van Port-au-Prince, Haiti, onder wien het Apostolisch Vicariaat van Curaçao ressorteert, een dringend verzoek tot hen richtte, om in de Dominicaanse Republiek de leiding op zich te nemen van een onlangs door den Zeereerw. Pater Santa Ana. S. J., opgerichte landbouwkolonie voor arme landskinderen. Met grote dankbaarheid mogen en moeten wij erkennen, dat voor ontelbaar vele jongelui op Huize „Don Bosco" te Curaçao een zegen is geweest. Zovelen raken er het stuur kwijt, tot groot nadeel van hun kostbare zielen. De jongens komen gaarne naar de Kruisvaarders op Huize „Don Bosko". Brakkeput ariba, want zij weten zich veilig onder hun vader'ijke leiding. Zij gevoelen maar al te goed, dat de Kruisvaarders geen ander verlangen kennen, dan hen geestelijk te steunen en te sterken en maatschappelijk vooruit te brengen. De bezieling, die de hoogvereerde Stichter, Prof. Dr. van Ginneken aan de eerste Kruisvaarders gegeven heeft, blijft nawerken en is thans nog even fris en sprankelend van leven, als toen 25 jaar geleden het „Gezelschap van de Kruisvaarders van St. Jan" werd opgericht. De gedachte en herinnering aan den Stichter, zal deze bezieling levendig houden en zal in de komende jaren een waarborg blijven van Gods zegen, die wij aan het jubilerend Gezelschap, haar bestuur en leden, van harte toewensen en toebidden. Moge Onze Bisschoppelijke Zegen daarvan het onderpand zijn. Ad multos annos.

Ap. Vicaris van Curaçao.

+P. J. Verriet

Bekendmaking.

I. Als prijs waartegen de navolgende levensmiddelen op het Eiland Aruba ten hoogste mogen worden te koop aangeboden verkocht of geleverd vast te stellen:

A. IN DEN KLEINHANDEL:

1. TARWEMEEL: alle merken

per zak van 100 Lbs. inhoudende 20 zakjes van 5 Lbs elk, per zak van 5 Lbs ... f. 1.00

per zak van 100 Lbs inhoudende 2 zakken van 50 Lbs elk per zak van 50 Lbs ... 8.50

2. Vleesch: (z.g. gezouten) Boneless Beef Plates) per ½ kg ... 1,15

B. IN DEN GROOTHANDEL:

1. TARWEMEEL: alle merken.

per baal van 100 Lbs (elk inhoudende 20 zakken van 5 Lbs) f. 16,75

per baal van 100 Lbs (elk inhoudende 2 zakken van 20 Lbs) f. 14.70

II. Te bepalen dat deze beschikking in werking treedt op den 13den Januari. 1947.

De Gezaghebber van Aruba
A. M. Schütte.

De Gezaghebber van Aruba

Vraagt voor de eene indienstreding

een ervaren steno-typiste

Vereischten:

Gedegen kennis van de Nederlandsche taal.
Voldoende kennis van het Papiamentoe en de Engelsche taal strekt tot aanbeveling.
Gegadigden worden verzocht eigenhandig geschreven brieven te richten aan ondergeteekende, met vermelding van het verlang salaris, opleiding, ervaring enz.

De Gezaghebber a. i. van Aruba.
SCHÜTTE.

CURAÇAO

BIDWEEK.

..Van Zaterdag 18 Januari, tot en met Zaterdag 25 Januari:

Internationale Bidweek, die over de gehele Christenwereld wordt gehouden voor de eenheid van de Kerk en voor de bekering van allen, die dwalen. Kruistochters, gij wilt apostelen zijn voor het Rijk van Christus, toont Uw apostelzin. Uw liefde voor de kerk en Uw ijver voor de zielen, door van harte mee te doen aan de Internationale Bidweek. Wilt allen hiervoor gedurende deze week iedere dag de H. Mis bijwonen, de H. Communie ontvangen en veel bidden voor de intensies van de Internationale Bidweek. Vergeet even Uw igen, kleine, persoonlijke belangen om te bidden en te offeren voor deze grote belangen van de Kerk en de zielen.

Offert daarvoor in deze week Uw bidden, werken en offertjes op met een edelmoedig hart. God zal U verhoren.

Voor elke dag wordt een biezondere intentie aanbevolen:

18 Januari: Terugkeer van alle dwalenden tot de ene Schaepstal van Petrus.

...19 Januari: Terugkeer van de Oosterse Kerk tot de Katholieke eenheid.

20 Januari: Terugkeer van de Lutheranen en andere Protestanten tot de heilige Roomse Kerk.

21 Januari: Terugkeer en onderwerping van de Anglicanen aan het gezag van den Paus:

22 Januari: Dat alle Christenen van Amerika één worden in het Geloof en zich onderwerpen aan den Plaatsbekleder van Christus.

23 Januari: Blijvende bekering van de slechte Katholieken en afvalligen.

24 Januari: Bekering van de Joden.

25 Januari: Bekering van alle heidenen.

KONING VAN DENEMARKEN.

Uit Kopenhagen bericht men, dat de Koning aanmerkelijk beter is. De Koning had een longaandoening. De temperatuur is 38 (Kopenhagen, (AP) 17.1).

MAX RODRIQUEZ NAAR CURAÇAO.

Uit informaties welke wij ingewonnen hebben in verband met het Aneta bericht, volgens welke Van der Woude, vioolsolist van Radio Holland, eind Januari naar Curaçao zal komen, moeten wij opmaken, dat niet Jacob van der Woude naar Curaçao komt, doch zijn medewerker, den bekende cello-solist Max Rodriguez, die onder auspicien van de kunstkring een concert zal geven op Curaçao en één op Aruba.

GESLAAGD.

Uitslag van de examens Boekhouden, Engelse en Spaanse Handelscorrespondentie, uitgaande van de „Nederlandse Associatie voor Practijkexamens" te Amsterdam, gehouden op Curaçao en Aruba op 17 en 18 December 1946.

Examen Boekhouden: Geëxamineerd: 5 candidaten; afgewezen: 3; geslaagd: 2, t.w. de Heren G. C. Jonis en W. E. Römer.

Examen Engelse Handelscorrespondentie: Geëxamineerd: 13 candidaten; afgewezen: 10; geslaagd: 3, t.w. de Heren D. Bakhuis, D. G. Dieffenthaler en G. J. Tjon En Fa.

Examen Spaanse Handelscorrespondentie: Geëxamineerd: 13 candidaten; afgewezen: 2; geslaagd: 1, t.w. de Heer E. F. van Kanten.

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Mikvé Israël", Columbusstraat.

Vrijdag, 17 Januari, 18 uur: Avondgebed en Sabbatwijding.

Zaterdag, 18 Januari, 8.30 uur: Ochtenddienst. Schriftlezing: Exodus 6 : 2 tot en met hoofdstuk 9; 16 uur: Jeugdbijeenkomst! 17 uur: Bijbelcursus voor volwassenen; 18 uur: Avondgebed.

MARGRIETDAG.

De Gouverneur van Curaçao heeft goed gevonden:

Te bepalen, dat op de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet Francisca op Zondag 19 Januari 1947; van zonsop- tot zonsondergang van de openbare gebouwen, de forten op dit eiland en van de gouvernementsvaartuigen, welke binnen deze haven liggen, de nationale vlag zal worden uitgestoken.

FELICITATIE-TELEGRAMMEN.

De Radiodienst meldt ons:

In verband met de aanstaande heugelijke gebeurtenis in het Prinselijk Gezin zullen speciale felicitatie-telegrammen aan het Koninklijk Huis kunnen worden verzonden.

De aanneming geschiedt van de dag der gebeurtenis af tot en met zeven dagen daarna.

De telegrammen moeten de betaalde dienstaanwijzing LXG dragen en de inhoud moet in verstaanbare taal zijn gesteld.

Het telegram mag uitsluitend een gelukwens bevatten.

Het tarief zal bedragen 0.20 G. per woord met een te betalen minimum van 10 woorden, dus 2.— G.

Aflevering zal geschieden per post op luxe formulier.

ORANJEVERENIGING.

De „Oranjevereniging „Curaçao", kwam gisteren voor de eerste maal officieel in vergadering bijeen in het Cultuurcentrum. Het comité van de Oranjefeesten werd per acclamatie tot bestuur gekozen, terwijl men daarna overging tot het samenstellen van de verschillende commissie, tot het organiseren van de feestelijkheden medio Febr. Het programma zal ter zijner tijd door ons nader worden bekend gemaakt.

Curaçao heeft dan een Oranjevereniging, laat de feestviering dus nu werkelijk van het volk zelf uitgaan, wordt lid van de vereniging.

ONS KONINKRIJK

GROOT ONGELUK IN MUIDEN.

Tenminste dertien personen werden gedood bij een ontploffing in de stad Muiden. Honderden personen werden gewond en geen huis bleef zonder schade. De ontploffing had plaats, toen oude Duitse bommen tot ontploffing kwamen (Amsterdam, (AP) 17.1).

VERKIEZINGEN IN INDIE.

Sjahrir deelde mede, dat men van plan is dit jaar in Indië verkiezingen te houden (Batavia, (AP) 17.1).

NEDERLANDSE UITVOER BENEDEN RAMING.

Het Centraal Bureau voor Statistiek, deelde mede dat de uitvoer van Nederland over 1946 ongeveer 22 percent onder de schatting gebleven is. De totale waarde van uitgevoerde producten bedraagt 785700.000 gulden. (Aneta den Haag, 16.1.47).

VIERMAAL PER WEEK.

De transportdienst van de K.L.M. tussen New York en Amsterdam, op het ogenblik nog 2 maal per week, zal in de zomer worden uitgebreid zodat de dienst dan 4 maal per week geschiedt. Op het ogenblik zijn er toestellen in bestelling in de Verenigde Staten van het type DC—6. Er worden ook pogingen aangewend om de dienst tussen Amsterdam en Curaçao, tweemaal per week, te doen geschieden. (Rotterdam, Aneta, 16.1.47).

MUSICI OP WEG NAAR CURAÇAO.

De heer Jacob van der Woude concertmeester, vioolsolist van radio Holland, arriveerde Woensdag op het vliegveld La Guardia van New York meldt Aneta, hij was op weg van Amsterdam naar Venezuela waar hij zich verbond met de muziek aan academie van Maracaibo. Hij was vergezeld van Max Rodriguez cello-solist en zal op Curaçao tegen het einde van de maand Januari enkele kamerconcerten geven, (Aneta, 16.1.47).

HANDELSBESPREKINGEN.

De Handelsbesprekingen tussen vertegenwoordigers van de Britse en Amerikaanse zones in Duitsland, met Nederland, die oorspronkelijk den 23ste dezer te den Haag zouden aanvangen, vinden thans plaats op de 20ste dezer.

10.000STE PASSAGIER NAAR NEW YORK.

Zaterdag as. zal de K.L.M. sedert de opening van haar diensten in Mei jl. haar 10.000ste passagier New York waarts vervoeren.

DE „EMPIRE MAYROVER" AANGEHOUDEN.

Het Departement van de Nederlandse Marine beschreef het aanhouden van het Britse schip „Empire Mayrover" bij Cheribon, als een routine werk. Het departement voegde er aan toe dat gedurende de afgelopen zes maanden verschillende schepen, waaronder ook Britse, werden aangehouden en doorzocht, het geen noodzakelijk is voor een controle op illegale import en export.

DOCUMENTEN KOMEN TE VOORSCHIJN.

Doctor P. J. Koets, waarnemend Directeur van het cabinet van den Lt. Gouverneur Generaal en Generaal Majoor D. C. Buurman van Vreeden, Chef Staf van het Nederlands Indische Leger toonden gisteren in een persconferentie te Batavia, documenten, foto's en telegrammen aan, waaruit blijkt dat de Indonesiërs plannen beraamden voor aanvallen op Palembang, Medan en Semarang. Koets wees nadrukkelijk de Indonesische verklaringen af, volgens welke de Nederlanders verantwoordelijk gesteld worden voor de jongste incidenten in Indië. (Proef uitz. Scheveningen).

HANDELSMISSIE NAAR ARGENTINIE.

Het Ministerie van Economische Zaken maakte Donderdag bekend, dat in het begin van Februari een Nederlandse delegatie naar Argentinië vertrekt, tot sluiting van een handelsovereenkomst. (Den Haag, Aneta 16.1.47).

Nederlands West-Indie

Landsmunt: De Curaçaose Gulden.
Waardeverhouding: 1 Curaçaose Gulden of Cf 1.—.
per 30 Juni 1945: f 1.— (30 Juni 1946: f 1.40).

* * *

Algemeen.

Terwijl het zakenleven van het Staatsdeel Curaçao zich vroeger in niet onbelangrijke mate naar het moederland oriënteerde, kwam hierin na het uitbreken van de tweede wereldoorlog noodgedwongen een verandering: Curaçao was plotseling geïsoleerd en moest zich tot nieuwe gebieden bepalen, om handel en industrie gaande te houden.

Geconstateerd kan worden, dat men hierin uitstekend is geslaagd, na het overwinnen van vele moeilijkheden, welke aanvankelijk werden veroorzaakt door verschillende oorlogsomstandigheden.

In den beginne werd nauwer contact gezocht met de andere nog vrije Nederlandse gebieden: Nederlands Oost-Indië en Suriname en inderdaad kon dit tot het tijdstip van de Pearl Harbour-catastrophe enigermate tot stand worden gebracht met Oost-Indië, waar men alle moeite deed, om voor het Staatsdeel Curaçao een tweede moederland te scheppen. Ook de relaties met Suriname konden worden uitgebreid, totdat de duikbootoorlog in de wateren van de Caraïbische Zee dit van begin 1942 af sterk bemoeilijkte.

Curaçao was daarna geheel van de overige delen van het Rijk geïsoleerd en moest derhalve trachten, de verbindingen met andere, gemakkelijker bereikbare landen, uit te breiden. Zo ontstond een levendiger verkeer met de Verenigde Staten en de omliggende landen, zoals Venezuela, Columbia, Cuba en Santo Domingo.

De door de Nederlandse Regering ter beschikking van Curaçao gestelde vrachtschepen, waaronder een achttal op 10 Mei 1940 in beslag genomen Duitse schepen, welke in de haven van Curaçao lagen, zijn er ondanks verliezen ten slotte in geslaagd, de voor dit Staatsdeel zo biezonder belangrijke invoer van de meest uiteenlopende artikelen — van benodigdheden voor de olie-industrie tot de dagelijks noodzakelijke verbruiksartikelen van de bevolking toe — gaande te houden.

Door de uitvoer-restricties, welke in de Verenigde Staten in verband met de oorlogvoering werden uitgevaardigd, werd de aanvoer van de vele artikelen zeer bemoeilijkt. Slechts dank zij de officiële bemoeiïngen van de N.P.C. (Netherland Purchasing Commission), door welker bemiddeling alle bestellingen dienden te worden opgegeven, kon een min of meer normaal handelsverkeer tot stand worden gebracht, terwijl de consument door prijsregeling vanwege het Gouvernement en door andere verordeningen afdoende werd beschermd. Langzamerhand konden echter verschillende noodzakelijke levensmiddelen niet meer in voldoende mate door de U.S.A. worden geleverd.

Argentinië begon toen mede als leverancier voor Curaçao op te treden. Onze Instelling heeft daarbij, door haar eigen vestigingen aldaar, een groot aandeel gehad in het aankopen van de relaties van Curaçao met dit land. In beperkte mate konden ook goederen worden betrokken uit Brazilië, o.a. autobanden en textiel. De handel met Engeland liep tengevolge van de oorlogsomstandigheden sterk achteruit.

De importen moesten voor het overgrote gedeelte met Dollars worden betaald, hetgeen zeer grote moeilijkheden opleverde, aangezien de directe Dollar-inkomsten van het Staatsdeel Curaçao niet toereikend waren. Met behulp van de Nederlandse Regering in Londen kon echter, in samenwerking met de Bank of England, een overeenkomst worden gesloten, daartoe strekkende, dat uit het grote Ponden-tegoed van de Curaçaose Bank bij de Bank of England, Dollars konden worden gekocht ter aanvulling van de behoeften van Curaçao. Ter verduidelijking diene, dat de deviezen-inkomsten van het Staatsdeel in hoofdzaak bestonden uit de verkopen van Dollars en Ponden door de oliemaatschappijen op Aruba en Curaçao, ter dekking van de onkosten dezer maatschappijen voor hun locale bedrijven.

De behoeften van Curaçao stegen gedurende de oorlogsjaren gestadig tengevolge van de aanwas der bevolking uit hoofde van immigratie van arbeidskrachten voor de voor de oorlogvoering vitale olie-bedrijven en doordat doorlopend een belangrijk contingent troepen ter bescherming van deze bedrijven op de hoofdeilanden was gelegerd.

Een groot gebrek aan arbeidskrachten deed zich al die jaren gevoelen, enerzijds daar de oliebedrijven alle beschikbare krachten opeisten en andererzijds omdat velen onder de wapenen werden geroepen. Het was noodzakelijk voor vitale bedrijven, zoals de raffinaderijen, scheepvaartbedrijven, bakkerijen enz., de arbeidsplicht in te voeren, teneinde het afvloeien van werkkrachten tegen te gaan. Inmiddels zijn deze maatregelen grotendeels weer opgeheven.

Industrie.

De op de eilanden Curaçao en Aruba gevestigde olie-bedrijven werkten gedurende de oorlogsjaren op volle kracht. Door de bouw van nieuwe installaties kon de capaciteit, ondanks de enorme moeilijkheden, waarmede de aanvoer van materialen en van ruwe olie gepaard ging, het gebrek aan arbeidskrachten, de ingevoerde verduisterings-maatregelen enz., toch nog worden opgevoerd. Enige veranderingen hadden plaats met betrekking tot de diverse door de raffinaderijen geproduceerde artikelen, aangezien de oorlogvoering biezondere eisen stelde. Zo werd b.v. een zeer belangrijk product, t.w. vliegtuigbenzine met hoog octaan-gehalte, in aanzienlijke hoeveelheden geproduceerd.

De vooruitzichten voor de locale olie-industrie worden, ondanks de van regeringswege in Venezula afgekondigde besluiten inzake vestiging van raffinage-bedrijven, in het algemeen gunstig beoordeeld, daar de productie in andere landen, b.v. in Nederlands Oost-Indië, binnen afzienbare tijd niet weder op het peil van de vóór-oorlogsjaren zal kunnen worden gebracht, terwijl bovendien verwacht kan worden, dat het wereldverbruik van olie-producten in de toekomst eerder zal toenemen dan verminderen. Of hierin een verandering zal komen, tengevolge van de voor civiële diensten eventueel bruikbaar te maken atomaire energie, is een open vraag.

Wat de aanvoer van de voor de locale bedrijven nodige ruwe olie betreft, kan worden gezegd, dat deze door het geleidelijk in exploitatie nemen der enorme nieuwe concessies in Venezuela, voor lange tijd verzekerd is. Terwijl vroeger de ruwe olie bijna uitsluitend uit het Maracaibo-district afkomstig was, wordt thans deze grondstof ook reeds uit het nieuwe productie-gebied van Oost-Venezuela (Barcelona-district) aangevoerd, terwijl ook kleinere hoeveelheden uit Columbia worden geïmporteerd.

De phosphaatbedrijven te New-Port op Curaçao werkten eveneens gedurende de gehele oorlog door, zij het ook grotendeels op bescheiden schaal. Uitvoer vond slechts op onregelmatige tijdstippen plaats, daar vrijwel geen scheepsruimte voor dit doel beschikbaar was. Het bedrijf heeft zich toen echter toegelegd op het winnen van kalksteen, die een gretigen binnenlandse afzet vond. Zoals bekend, is de phosphaat, die op Curaçao wordt gewonnen, slechts bruikbaar als grondstof voor de bereiding van kunstmeststoffen. Aangezien vele landen, waar het oorlogsgeweld heeft gewoed, dergelijke producten dringend nodig hebben, kunnen de vooruitzichten met enig optimisme worden beschouwd. Een grote, thans nog moeilijk te beoordelen concurrent voor deze industrie zal echter de stikstof blijven, welk product in de toekomst zeer waarschijnlijk voor de landbouw goedkoper zal kunnen worden verkregen dan phosphaat.

Andere noemenswaardige industriële bedrijven bestaan nog steeds niet in dit Staatsdeel. De dominerende positie van de olie, die alle beschikbare werkkrachten absorbeert, enerzijds en het volkomen gebrek aan locale grondstoffen andererzijds, bemoeilijken de vestiging van industrieën.

Landbouw en veeteelt.

Nog steeds is de landbouw en de veeteelt van weinig betekenis, ondanks de nieuwe herhaalde pogingen van gouvernementswege, om hierin verbetering te brengen. De zeer geringe neerslag op de West-Indische eilanden en de geringe animo van de bevolking tengevolge van de betere verdiensten bij de olie-industrie, zijn in hoofdzaak de redenen daarvan. Slechts de aloë-beplanting bleef enig resultaat opleveren, waarvan Aruba en Bonaire konden profiteren. De afzet van dit product te New York en Londen was bijna doorlopend tegen winstgevende prijzen mogelijk.

Bouwnijverheid.

Tengevolge van de oorlogsomstandigheden — moeilijke aanvoer van materialen, bezuinigingen op Dollar-uitgaven enz. moest het bouwbedrijf voor particuliere rekening sterk worden ingekrompen. Daarentegen werden voor defensie-doeleinden alsook voor de olie-bedrijven zeer belangrijke werken uitgevoerd, zodat de aannemersbedrijven volop van werk waren voorzien. Om aan de woningnood enigszins tegemoet te komen, heeft het Gouvernement in de laatste tijd grote bedragen besteed voor volkswoningbouw.

Ook in de naaste toekomst zal worden voortgegaan met het bouwen van een groot aantal nieuwe woningen, waardoor het vraagstuk van eenvoudige huisvesting enigszins tot een oplossing komt. De grote aanwas van employees voor de olie-bedrijven maakte het noodzakelijk, dat ook voor rekening van deze industrie belangrijke uitbreidingsplannen voor de aanbouw van woningen werden ontworpen.

Verkeerswezen.

Terwijl vóór de oorlog het verkeer met het buitenland in hoofdzaak per boot geschiedde, kwam hierin, in verband met de onveiligheid der wateren rondom de Westindische eilanden, hoofdzakelijk na de gebeurtenissen te Pearl Harbour, een grote verandering ten aanzien van het passagiersvervoer.

Deze verandering bestond daarin, dat dit vervoer sindsdien bijna uitsluitend door de lucht geschiedde. Onze nationale luchtvaartmaatschappij had hierin een zeer belangrijke taak te vervullen, waarvan zij zich op schitterende wijze heeft gekweten. Ondanks geweldige moeilijkheden werden de diensten met de omliggende landen op regelmatige wijze gehandhaafd en geleidelijk uitgebreid, zodat het steeds mogelijk was, het contact met het buitenland te onderhouden.

Het vrachtvervoer bleef echter aangewezen op de verbindingen over zee, welke dank zij de grote krachtsinspanning van de koopvaardij in stand konden worden gehouden. Een woord van lof aan het adres der kustbewaking en aan de verenigde marine-strijdkrachten mag op deze plaats evenmin ontbreken, daar het aan hen is te danken, dat het bedrijfs- en zakenleven op de Westindische eilanden niet tot stilstand kwam en dat het Staatsdeel slechts in geringe mate van de oorlogsomstandigheden heeft geleden.

Van de scheepvaartmaatschappijen heeft de K.N.S.M. gedurende de gehele oorlog bij het vrachtvervoer een biezonder belangrijke rol vervuld. Onder uitzonderlijk ongunstige omstandigheden werden de diensten naar de Verenigde Staten, de omliggende landen, Chili en Argentinië onderhouden.

In de toekomst kan een grote bedrijvigheid op scheepvaartgebied voor de Westindische eilanden worden verwacht. De Curaçaose handel bereidt zich reeds thans voor op de tijd, dat toeristenschepen weder zullen arriveren, zij het ook, dat dit bezoek voorshands wel beperkt zal blijven.

Geldwezen.

Een van de meest kenmerkende verschijnselen is de grote toeneming van de bankbiljetten-circulatie. Bedroeg deze per ultimo 1939: Cf 8.250.000.—, per 30 Juni 1945 was zij aangegroeid tot Cf 30.760.000.—. De „Gelden in Deposito" en „Gelden in Consignatie" van de circulatiebank beliepen per ultimo December 1939 Cf 3.100.000.— en bedroegen per 30 Juni 1945 niet minder dan Cf 43.700.000.— (Hierbij dient te worden vermeld, dat de locale banken het overgrote deel van hun kasmiddelen bij de circulatie-bank deponeerden). Uit deze cijfers blijkt overduidelijk de zeer grote liquiditeit op de Curaçaose geldmarkt. Als oorzaken hiervan kunnen o.a. worden genoemd: ten eerste de zeer beperkte mogelijkheden voor buitenlandse beleggingen; ten tweede de onmogelijkheid, voorshands de geslonken goederenvoorraden aan te vullen; ten derde het accumuleren van gelden door het tijdelijk overbrengen van de zetel van vele Nederlandse maatschappijen naar Curaçao.

Tengevolge van deze zeer grote geldruimte vergoeden de banken geen rente meer op gelden van derden.

In December 1943 werd door het Gouvernement van Curaçao een lening geplaatst groot Cf 1.000.000.—, rentende 3% p.a., aflosbaar binnen 15 jaar, welke vele malen werd overtekend. De opbrengst werd voor volkswoningbouw aangewend. Dit is de eerste dergelijke lening van het Gouvernement, waarbij de wens, voor het publiek een beleggingsmogelijkheid te scheppen, een rol zal hebben gespeeld. Inmiddels werd een lening van Cf 2.000.000.—, onder dezelfde voorwaarden en voor hetzelfde doel als de eerste lening, uitgegeven.

Terstond na het begin van de oorlog gingen in het Staatsdeel Curaçao stemmen op, om de wisselkoers-pariteit met de Nederlandse Gulden niet langer te handhaven, aangezien gevreesd werd, dat de Nederlandse Gulden, tengevolge van de voor Nederland zeer nadelige oorlogsomstandigheden, in waarde zou verminderen. Een evenredige depreciatie van de munt van Curaçao achtte men ten zeerste ongewenst. Deze scheiding is intussen een feit geworden.

Dit heeft tot gevolg gehad, dat het Pond Sterling tegenover de Curaçaose Gulden ook thans nog Cf 7,60 noteert, hetgeen als een voor het Staatsdeel Curaçao gelukkige omstandigheid moet worden beschouwd, daar Curaçao alles moet importeren, wat voor de vokshuishouding nodig is. Met betrekking tot de te verwachten import uit Nederland lijkt het koersverschil tussen de Nederlandse en de Curaçaose Gulden (Cf 1.— = f1.40) nuttig, aangezien Nederland hierdoor grotere kansen heeft, evenals vroeger in belangrijke mate naar Curaçao te exporteren.

De wisselkoersen van de op Curaçao het meest verhandelde valuta's zijn gedurende de gehele oorlog stabiel gebleven. Zij werden door den Gouverneur vastgesteld en beliepen voor het Pond Sterling: Cf 7.55 — 7,65; voor de Dollar: Cf 1,88½ — 1,90½; voor de Surinaamse Gulden: Cf 99½—100½ en voor de Bolivar: Cf 56¼—57¾.

Alle importen uit zgn. „Dollar-landen" zijn onderworpen aan de goedkeuring door de autoriteiten, waarbij dient te worden opgemerkt, dat voor dagelijks nodige verbruiksartikelen tot een zekere vastgestelde prijs, invoervergunningen in het algemeen worden verleend.

Luxe-artikelen kunnen slechts onder bepaalde voorwaarden worden geïmporteerd, nl. voor doorverkoop tegen Dollars aan niet-ingezetenen. Importen uit zgn. „Sterling-landen" zijn geheel vrij.

Staatsbudget.

De Staatsinkomsten en uitgaven van Curaçao hebben in al de achter ons liggende jaren een batig saldo opgeleverd, zodat de financiële positie als alleszins gezond mag worden beschouwd.

West-Indische Kantoren.

Gedurende de oorlogsjaren konden de Kantoren Willemstad en Oranjestad hun bedrijf op regelmatige wijze oefenen, ondanks de noodmaatregelen, welke door het Curaçaose Gouvernement ter bescherming van de deviezenpositie moesten worden genomen.

In de gehele periode deed zich feitelijk slechts één ernstige moeilijkheid voor en wel kort na de 10de Mei 1940, toen de blokkering der saldi in Noord-Amerika stagnatie in de afdoening van alle dollar-transacties veroorzaakte. Direct na de tijdelijke overplaatsing van de zetel der Bank naar Curaçao kwam aan deze toestand een einde en konden de Kantoren weer ongehinderd onder de z.g. „general license" hun buitenlands bedrijf oefenen.

Na de overrompeling van Nedeland werden door de autoriteiten op Curaçao enige moratorium - maatregelen getroffen, hierin bestaande, dat over oude ten goede op rekening bij de banken slechts tot een zeker percentage mocht worden beschikt. Van lange duur is deze beperking niet geweest, daar van abnormale opvragingen geen sprake was. Reeds na enige weken werden de genomen maatregelen dan ook weder ingetrokken.

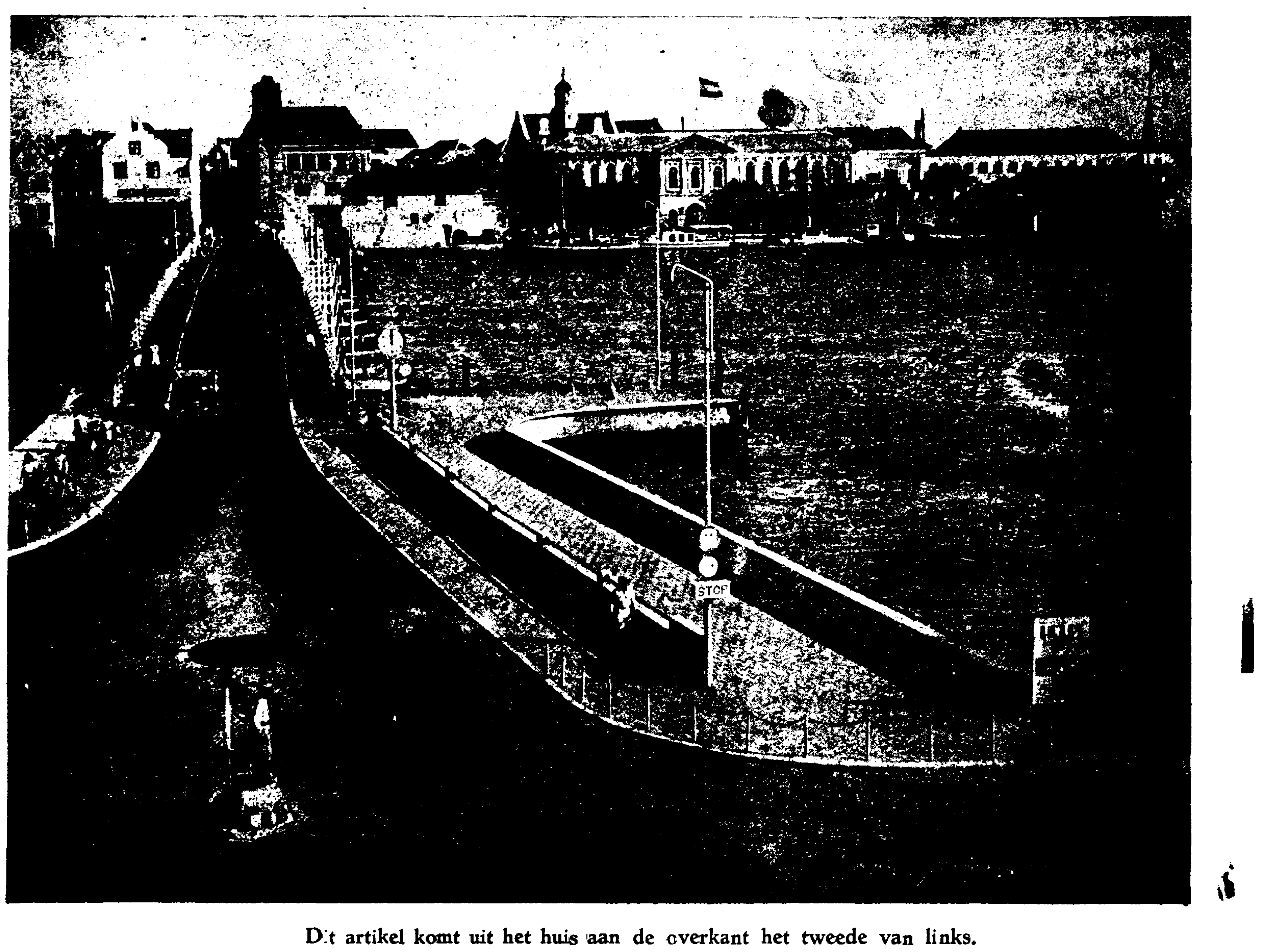
Door de zeer nauwe samenwerking tussen het Gouvernement en de plaatselijke banken gedurende de oorlogsjaren konden herhaaldelijk moeilijke valuta- en import-problemen tot oplossing worden gebracht, terwijl de toepassing van beschermende maatregelen op soepele en doelmatige wijze plaats vond.

De relaties van onze Kantoren konden worden uitgebreid; de ons toevertrouwde gelden liepen sprongsgewijze omhoog tot een in vroegere jaren ongekend niveau. De credietbehoefte bleef echter gering, in tegenstelling tot de omliggende landen, waar in de laatste tijd een grote uitbreiding op industrie-gebied heeft plaats gehad.

Na enige vermindering in het boekjaar 1940/41, toen de handelstransacties tengevolge van de oorlogsomstandigheden tijdelijk teruggingen, vertoonden de resultaten een geregeld stijgende lijn, zulks zelfs in die mate, dat in de laatste jaren het gemiddelde der voor-oorlogsjaren in de landsvaluta werd overtroffen.

Hoewel niet tot de verslagperiode behorende, zij hier vermeld, dat begin Februari 1946 een Agentschap werd geopend te San Nicolaas (Aruba), hetwelk zonder twijfel voor dit deel van met eiland in een behoefte voorziet.

Jaarverslag Hol. Bank Unie

Dit artikel komt uit het huis aan de overkant het tweede van links.

Sport Rubriek

„Officiële Mededelingen"

van

De Curaçaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag, 12 Januari 1947.

Veendam 1 — D.N.S. 1 6—0.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

MUNDO NOBO

Competitie B-klasse:

om 4.— uur n.m.

Zondag, 19 Januari 1947: Veendam 1 — P.S.V. 1 (Lebacks)

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:

om 4.— uur n.m.

Zondag, 19 Januari 1947: Asiento 1 — D.N.S. 1 (Chacuto)

RIF STADION.

Competitie B-klasse:

om 4.— uur uur n.m.

Zondag, 26 Januari 1947: Veendam 1 — Sithoc 1

WEDSTRIJDEN TE EIGEN BATE.

Zondag, 19 Januari 1947: Jong Holland 1 — Jong Curaçao 1 (Van Rosberg)
Zondag, 2 Februari 1947: S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1

COMPETITIE JUNIOREN:

IN VERBAND MET DE VELE ONREGELMATIGHEDEN GEPLEEGD BIJ DE JUNIOREN COMPETITIE WEDSTRIJDEN, WAARDOOR EEN GROOT GEDEELTE VAN DEZE WEDSTRIJDEN OVERGESPEELD ZOU MOETEN WORDEN, HEEFT HET BESUUR BESLOTEN, TENEINDE DE AANVANG VAN HET NIEUWE SEIZOEN NIET LANGER OP TE HOUDEN, DEZE COMPETITIE AF TE LASSEN.

Jaarlijkse Algemene Vergadesing:

De Jaarlijkse Algemene Vergadering zal worden gehouden op Vrijdag 7 Februari as. om 80 uur n.m. Plaats zal nader worden bekend gemaakt.

De agenda luidt als volgt:

Notulen,

Verslag over het afgelopen verenigingsjaar,

Verslag over het financieel beheer,

Verslag van de financiële commissie,

Bestuursverkiezing,

Benoeming financiële commissie voor het lopende verenigingsjaar,

Rondvraag,

Van de aftredende bestuursleden zijn de volgende personen herkiesbaar:

M. E. Chatlein,
E. S. Rib,
A. E. Panneflek,
C. L. Pauli,

Het Bestuur stelt verder geen candidaten.

Candidaatstelling voor het Bondsbestuur en de Commissies moeten twee weken vóór de Algemene Vergadering, dus uiterlijk Vrijdag, 24 Januari e.k., in het bezit zijn van den 1en Secretaris.

De aandacht van de verenigingen wordt gevestigd op Artikel 21 van H.R., lid 6 a t/m f., betreffende de vertegenwoordiging ter Algemene Vergadering.

HET BESTUUR.